

СТАНОВИЩЕ
от проф. дн Иванка Влаева
Югозападен университет „Неофит Рилски“
за дисертационен труд на тема
„Влияние на политическите процеси върху поп музиката в България от
60-те до началото на 90-те години на XX век”
на Десислава Минчева Граховска-Чолакова
редовен докторант
в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Представените документи и научните текстове за процедурата по защита на ОНС „Доктор“ от докторант Десислава Минчева Граховска-Чолакова са пълни и коректни. Тя изпълнява минималните национални наукометрични изисквания. Защитата на дисертационния труд е назначена със Заповед № 1087 / 30.04.2025 г. от ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ проф. д-р Николай Марин в съответствие с решение на ФС на ФИ от протокол № 29 /29.04.2025 г.

Десислава Минчева Граховска-Чолакова е музикант вокалист с опит в изпълнителската и преподавателската дейност. Тя завършва бакалавърска степен като поп певец и магистърска степен по вокална педагогика (поп пеене) в Нов Български Университет, София, както и докторантура в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград. Работи като мениджър – търговска дейност, промоутър, мърчандайзер. Има опит като вокалист в България, Турция и Дубай. От 2018 г. работи и като вокален педагог.

Разностранният образователен и практически опит е важна база за осъществяване на изследването на Десислава Граховска-Чолакова. Този опит е предпоставка за представянето на нова съвременна тематика. Дисертацията е актуална за документирането и разбирането на политическите процеси върху поп музиката в България през втората половина на XX век. Резултатите показват изпълнение на минималните национални наукометрични изисквания.

Дисертационният труд се състои от 230 страници, от тях 214 са основен текст. Текстът е организиран в увод, три глави, заключение и приложения. Библиографията включва 129 източници на кирилица и на латиница.

В увода се представя необходимостта и актуалността на дисертационната тема. Ясно се показват целите на изследването – проучване на сложния характер на взаимодействието между държавната политика, социалистическата идеология и поп музиката от 60-те до началото на 90-те години на XX век в България, както и задачите на изследването. Посочват се методите, използвани за решаване на изследователските задачи.

Първа глава е с фокус върху „Поп музика. Естрада и идеология. Периодизация (60-те – началото на 90-те години)“. Тук се поставят теоретичните основи на изследването: изясняват се основни понятия; представя се явлението поп музика с неговите характеристики и спецификата на понятието „естрада“; проследява се развитието на поп музиката в България – от 60-те до 90-те години на XX в. като се очертават няколко подпериода; разглеждат се музикалните специфики на всеки подпериод като резултат на официалната политика и на индивидуалните творчески интереси. Приветствам специалното внимание, отделено на многото значения и слоеве на термина „поп музика“ – „сфера в общото културно поле“, но препоръчвам по-ясно да се посочи, че това не е жанр, а вид музика с различни жанрове.

Във втора глава се представя и анализира „Социалистическата идеология срещу поп музиката в България. Аспекти на идеологически диктат“. В нея се анализират политическите разбирания за „идеологическа диверсия“, свързана с представяните като „упадъчни“ музикални течения, предприетите държавни мерки и въздействието на държавната политика върху поп музиката в България. Обект на специален анализ е дейността и ролята на Комсомола като идеологически коректор в „културно-масовата дейност сред младежта“. Представя се работата на Държавна сигурност по отношение на поп музиката в България. Разглеждат се факторите и механизмите за осъществяване на цензура в българската поп музика в разглеждания исторически период.

В трета глава фокусът е върху „Инструменти и институционални звена за реализация на партийна и държавна политика в българската поп музика“. В тази част на дисертацията се анализира явлението естрада през призмата на

социалистическото управление на културата. За тази цел се разглежда дейността на ключови държавни институции и организирани събития. В тази глава се представя ролята на „Балкантон“. Разглежда се поп музиката в Българското радио и в Българската телевизия. Специално внимание е отделено на анализа и ролята на Фестивала на политическата песен „Ален мак“ в Благоевград и това е един от важните приноси на дисертационния текст.

Заклучението обобщава основни изводи в дисертацията. Приложенията включват ценни интервюта с музиканти, певци и музикални дейци за връзката поп музика–политика. Тук би трябвало да са и целите цитирани интервюта и професионални мнения, поместени в основния текст. Авторефератът представя ясно изследователските резултати. Има 3 публикации по дисертационната тема.

Ще обобща най-важните приноси в дисертацията на Десислава Граховска-Чолакова. В нея се изследва многостранно влиянието на държавната политика върху поп музиката между 60-те и 90-те години на XX век. За тази цел се анализират и систематизират документи, интервюта, медийни изказвания и разкази на български музиканти, работили през периода на социализма и днес; проследява се дейността на водещи държавни институции. Специално е представен и изследван Фестивалът на политическата песен „Ален мак“ в Благоевград върху базата на широка теоретична систематизация на медийни и научни публикации.

Заклучение. Темата на дисертацията е нова, актуална и важна за изследване на поп музиката в България, за съвременни културологични и за други изследвания в областта на хуманитаристиката. Представените резултати са много ценни и имат голям потенциал за приложение в следващи изследвания по темата. Дисертационният текст отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и минималните национални наукометрични изисквания. Затова убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Десислава Минчева Граховска-Чолакова образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 8 май 2025 г.

проф. дн Иванка Влаева

OPINION

by Prof. Ivanka Vlaeva, PhD

South-West University „Neofit Rilski“

on a dissertation

on the topic “Impact of political processes on pop music in Bulgaria
from the 1960s to the early 1990s”

by Desislava Mincheva Grahovska-Cholakova

PhD student at the South-West University „Neofit Rilski“

for awarding of the educational and scientific degree “Doctor”

in professional field 8.3 Music and dance art

The submitted documents and scientific texts for the procedure for the defense of the Educational and scientific degree "Doctor" by doctoral student Desislava Mincheva Grahovska-Cholakova are complete and correct. She meets the minimum national scientometric requirements. The defense of the dissertation work was appointed by Order No. 1087 / 30.04.2025 by the rector of the South-West University "Neofit Rilski" Prof. Dr. Nikolay Marin in accordance with the Minutes No. 29 /29.04.2025 of the meeting of the Faculty of Arts.

Desislava Mincheva Grahovska-Cholakova is a musician and vocalist with experience in music performing arts and teaching. She graduated with a bachelor's degree as a pop singer and a master's degree in vocal pedagogy (pop singing) at the New Bulgarian University, Sofia, as well as a doctoral degree at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. She works as a manager - commercial activities, promoter, merchandiser. She has experience as a vocalist in Bulgaria, Turkey and Dubai. Since 2018, she has also worked as a vocal pedagogue.

The diverse educational and practical experience is an important basis for the implementation of Desislava Grahovska-Cholakova's research. This experience is a prerequisite for the presentation of a new contemporary topic. The dissertation is relevant for the documentation and understanding of political processes on pop music in Bulgaria in the second half of the twentieth century. The results show the fulfillment of the minimum national scientometric requirements.

The dissertation consists of 230 pages, of which 214 are the main text. The text is organized into an introduction, three chapters, a conclusion and appendices. The bibliography includes 129 sources in Cyrillic and Latin.

The introduction presents the necessity and relevance of the dissertation topic. The objectives of the study are clearly stated – a study of the complex nature of the interaction between state policy, socialist ideology and pop music from the 1960s to the early 1990s in Bulgaria, as well as the research tasks. The methods used to solve the research tasks are indicated.

The first chapter focuses on “Pop music. Estrada/Variety and ideology. Periodization (1960s – early 1990s)”. Here the theoretical foundations of the study are laid: basic concepts are clarified; the phenomenon of pop music with its characteristics and the specifics of the concept of “estrada” are presented; the development of pop music in Bulgaria is traced – from the 1960s to the 1990s, outlining several sub-periods; the musical specifics of each sub-period are examined as a result of official policy and individual creative interests. I welcome the special attention paid to the diverse meanings and layers of the term “pop music” – “a sphere in the general cultural field”, but I recommend that it be more clearly stated that this is not a genre, but a type of music with different genres.

The second chapter presents and analyzes “Socialist ideology against pop music in Bulgaria. Aspects of ideological dictate”. It analyzes the political understandings of “ideological sabotage” related to the presented as “decadent” musical trends, the state measures taken and the impact of state policy on pop music in Bulgaria. The object of special analysis is the activity and role of the Komsomol as an ideological corrector in “cultural and mass activity among youth”. The work of State Security with regard to pop music in Bulgaria is presented. The factors and mechanisms for implementing censorship in Bulgarian pop music in the indicated historical period are examined.

In the third chapter, the focus is on “Instruments and institutional units for the implementation of party and state policy in Bulgarian pop music”. This part of the dissertation analyzes the phenomenon of pop music according to the socialist

management of culture. For this purpose, the activities of key state institutions and organized events are examined. This chapter presents the role of “Balkanton”, pop music on the Bulgarian Radio and Bulgarian Television. Special attention is paid to the analysis and role of the “Alen Mak” Political Song Festival in Blagoevgrad, and this is one of the important contributions of the dissertation text.

The Conclusion summarizes the main conclusions of the dissertation. The appendices include valuable interviews with musicians, singers and music figures about the connection between pop music and politics. The full quoted interviews and professional opinions included in the main text should also be included here. The abstract clearly presents the research results. There are 3 publications on the dissertation topic.

I will summarize the most important contributions in the dissertation of Desislava Grahovska-Cholakova. The work examines the multifaceted influence of state policy on pop music between the 1960s and 1990s. For this purpose, documents, interviews, media statements and stories of Bulgarian pop performers and other musicians who worked during the period of socialism and today are analyzed and systematized; the activities of leading state institutions are shown. The "Alen mak" Political Song Festival in Blagoevgrad is specially presented and studied on the basis of a broad systematization of media and scientific publications.

Conclusion. The topic of the dissertation is new, relevant and important for the study of pop music in Bulgaria, for historical, cultural and other research in the field of humanities. The presented results are valuable and have great potential for application in subsequent research on the topic. The dissertation text meets the requirements of the law (ZRASRB) and the rules of its implementation (PPZRASRB) as well as the minimum national scientometric requirements. Therefore, I propose to the esteemed Scientific Jury to award Desislava Mincheva Grahovska-Cholakova the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 8.3. Music and dance art.